

Brüsszel, 2026. augusztus 26.
(OR. en)

12326/26

ENFOPOL 282
JAI 1050

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2026. július 29.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2026) 408 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK a pénzügyi és egyéb információk bizonyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából történő felhasználásának megkönnyítését szolgáló szabályok megállapításáról, valamint a 2000/642/IB tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2019/1153 irányelv végrehajtásáról, többek között a pénzügyi információk fogalommeghatározása bővítésének szükségességére és arányosságára vonatkozó értékelésről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2026) 408 final.

Melléklet: COM(2026) 408 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2026.7.29.
COM(2026) 408 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a pénzügyi és egyéb információk bizonyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából történő felhasználásának megkönnyítését szolgáló szabályok megállapításáról, valamint a 2000/642/IB tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2019/1153 irányelv végrehajtásáról, többek között a pénzügyi információk fogalommeghatározása bővítésének szükségességére és arányosságára vonatkozó értékelésről

1. BEVEZETÉS

A pénzügyi és egyéb információk bizonyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából történő felhasználásának megkönnyítését szolgáló szabályok megállapításáról, valamint a 2000/642/IB tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1153 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: irányelv) 2019. július 31-én lépett hatályba. Az irányelv hatálya alá tartozó 26 uniós tagállamnak (azaz Dánia kivételével valamennyi tagállamnak) hatályba kellett léptetnie azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek voltak ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2021. augusztus 1-jéig megfeleljenek.

Az irányelv általános célja, hogy megkönnyítse a bűnüldöző hatóságok¹ pénzügyi információkhoz való hozzáférését, hozzájárulva ezáltal a belső piac és a biztonság területén a pénzmosás és a bűncselekmények megelőzését és az azok elleni küzdelmet célzó tágabb szakpolitikákhoz. Az irányelv szabályokat állapít meg annak érdekében, hogy hozzáférést biztosítson a bűnüldöző hatóságok számára az (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel² (a továbbiakban: a jelenleg alkalmazandó pénzmosási irányelv) 2015-ben létrehozott központi bankszámla-nyilvántartásokhoz. Az irányelv a bűnüldöző hatóságok és a pénzügyi információs egységek közötti nemzeti és határokon átnyúló információcserére megkönnyítést, valamint e szereplők Európával való együttműködésének megkönnyítését célzó követelményeket is megállapít. Az említett hozzáférésre és információcserére egyedi adatvédelmi garanciák vonatkoznak.

Ez a jelentés áttekinti az irányelv végrehajtását³, és értékeli a tagállamok általi, nemzeti jogba való átültetését. **Bár a tagállamok többsége helyesen ültette át az irányelvet, továbbra is fennáll néhány probléma.** A jelentés ugyanakkor az uniós vívmányok stressztesztelésének elvét, valamint a Bizottság egyszerűsítési és tehercsökkentési politikáját figyelembe véve értékeli az irányelv és más uniós szintű jogalkotási eszközök közötti kapcsolatokat.

Ez a jelentés arra vonatkozó értékelést is tartalmaz, hogy szükséges-e és arányos-e a pénzügyi információk irányelvben szereplő fogalommeghatározásának bővítése. Erről az irányelv 21. cikkének (3) bekezdése rendelkezik, amely azt is előírja a Bizottság számára, hogy adott esetben jogalkotási javaslatot terjesszen elő. A gyakorló szakembereknek szánt kérdőíveken, valamint a pénzügyi információs egységekkel és a bűnüldöző hatóságokkal folytatott megbeszéléseken alapuló értékelésből az derül ki, hogy a bűnüldöző hatóságok pénzügyi információk megszerzésére és kezelésére való képessége terén felmerülnek bizonyos kihívások, ugyanakkor léteznek olyan közelmúltbeli fejlesztések és bevált gyakorlatok is, amelyek segíthetnek a meglévő akadályok kezelésében, ugyanakkor nem zárják ki jövőbeli intézkedések elfogadását, többek között a pénzügyi információk fogalommeghatározásának bővítését a bűnüldöző hatóságok *pénzmozgás-követési* képességének javítása érdekében, amely megközelítés magában foglalja a pénzügyi tranzakciók kivizsgálását a bűncselekményre, a

¹ Az irányelv hatálya a bűncselekmények megelőzésére, felderítésére, nyomozására és a vádeljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező, a tagállamok által kijelölt hatóságokra terjed ki; az adóhatóságokra és a korrupcióellenes szervekre is kiterjedhet, amennyiben azok a nemzeti jog értelmében az ilyen feladatok tekintetében illetékesek.

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 141., 2015.6.5., 73. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>).

³ Az irányelv 21. cikkének (1) bekezdése.

gyanúsítottokra vagy a bűnözői hálózatra vonatkozó információk vagy bizonyítékok kinyerése, valamint a befagyasztható és elkobozható illegális vagyoni eszközök azonosítása érdekében.

Érdemes megjegyezni, hogy az irányelv végrehajtására a pénzmosás és a bűncselekményből származó jövedelem elleni küzdelem uniós keretének további tökéletesítésével összefüggésben került sor, amely területet az európai belső biztonsági stratégia (ProtectEU)⁴ is kiemelte. 2024-ben a társjogalkotók elfogadták a **hatodik pénzmosási csomagot**, amely magában foglalja az (EU) 2024/1640 európai parlamenti és tanácsi irányelvet (a továbbiakban: hatodik pénzmosási irányelv)⁵, az (EU) 2024/1624 európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁶ és az új uniós Pénzmosás Elleni Hatóság létrehozását⁷, valamint az **(EU) 2024/1260 európai parlamenti és tanácsi irányelvet**⁸, amelyek lehetővé fogják tenni többek között az ismeretlen forrásból származó vagyon elkobzását. Az irányelv ugyanebben az évben módosult⁹ annak érdekében, hogy a hatóságok határokon átnyúló hozzáférést kapjanak a bankszámla-információkhoz. Erre a módosításra nem terjed ki ez a végrehajtási jelentés¹⁰.

A teljes körű helyszíni alkalmazást követően az átdolgozott jogi keret elő fogja segíteni, hogy a pénzügyi információs egységek jobb pénzügyi információkat szolgáltatassanak, és javítani fogja a bűnüldöző hatóságok – különösen a vagyonvisszaszerzési hivatalok – illegális vagyoni eszközök nyomon követésére való képességét.

2. AZ IRÁNYELV TAGÁLLAMOK ÁLTALI ÁTÜLTETÉSÉNEK ELEMZÉSE

Ez a szakasz áttekinti az irányelvnek a nemzeti jogba való, tagállamok általi átültetését, melynek során értékeli a nemzeti törvények és rendeletek teljességét és az irányelv követelményeinek való megfelelést.

2.1. Az illetékes hatóságok kijelölése

Az irányelv **3. cikkének (1) bekezdése** szerint a bűncselekmények megelőzésére, felderítésére, nyomozására és a vádeljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező **hatóságai** közül minden tagállamnak **ki kell jelölnie a nemzeti központi bankszámla-**

⁴ [EUR-Lex - 52025DC0148 - HU - EUR-Lex.](#)

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1640 irányelve (2024. május 31.) a pénzügyi rendszer pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzése érdekében a tagállamok által létrehozandó mechanizmusokról, az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról, és az (EU) 2015/849 irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1640, 2024.6.19., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>).

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1624 rendelete (2024. május 31.) a pénzügyi rendszer pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről (HL L, 2024/1624, 2024.6.19., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1620 rendelete (2024. május 31.) a Pénzmosás és Terrorizmusfinanszírozás Elleni Hatóság létrehozásáról, valamint az 1093/2010/EU, az 1094/2010/EU és az 1095/2010/EU rendelet módosításáról (HL L, 2024/1620, 2024.6.19., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj>).

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1260 irányelve (2024. április 24.) a vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról (HL L, 2024/1260, 2024.5.2., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1260/oj>).

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1654 irányelve (2024. május 31.) az (EU) 2019/1153 irányelvnek az illetékes hatóságoknak a központi bankszámla-nyilvántartásokhoz az összekapcsolásra szolgáló rendszeren keresztül való hozzáférése és az üzleti nyilvántartások használatát megkönnyítő technikai intézkedések tekintetében történő módosításáról (HL L, 2024/1654, 2024.6.19., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1654/oj>).

¹⁰ Az (EU) 2024/1654 irányelv 2. cikke szerint „a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2027. július 10-ig megfeleljenek”.

nyilvántartásához való hozzáférésre és az abban való keresésre jogosult illetékes hatóságokat. Ezen illetékes hatóságok között legalább a vagyonvisszaszerzési hivataloknak szerepelniük kell. Az irányelv **3. cikkének (2) bekezdése** értelmében a bűncselekmények megelőzésére, felderítésére, nyomozására és a vádeljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező hatóságai közül minden tagállamnak ki kell jelölnie azokat az illetékes hatóságokat, amelyek a pénzügyi információs egységektől pénzügyi információkat vagy pénzügyi elemzéseket **kérhetnek és vehetnek át**. Az irányelv **3. cikkét** mind a 26 érintett tagállam helyesen ültette át. A kijelölt illetékes hatóságok tagállamonkénti jegyzéke megtalálható a [Pénzmosás – Migráció és belügyek – Európai Bizottság](#)¹¹ oldalon és e jelentés mellékletében.

2.2. Az illetékes hatóságok hozzáférése a bankszámla-információkhoz

Az irányelv **4. cikkének (1) bekezdése** szerint a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a 3. cikk (1) bekezdése értelmében kijelölt illetékes nemzeti hatóságok rendelkezzenek **arra irányuló hatáskörrel, hogy közvetlenül és azonnal hozzáférjenek a bankszámla-információkhoz és azokban keresést végezzenek**, amikor ez súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából feladataik ellátásához szükséges, vagy súlyos bűncselekményt érintő nyomozás támogatása érdekében szükséges. Az irányelv **5. cikke** az illetékes hatóságok bankszámla-információkhoz való hozzáféréseinek és az azokban végzett keresésének **feltételeit** tartalmazza: a központi bankszámla-nyilvántartásban csak eseti alapon, a titoktartás tekintetében magas szakmai színvonalon, kifejezetten kijelölt személyzet végezhet keresést, és az adatok biztonságát technikai és szervezési intézkedésekkel kell biztosítani.

Az irányelv **6. cikke** előírja, hogy a bankszámla-nyilvántartásokat működtető hatóságoknak **naplózniuk kell** az illetékes hatóságok általi **hozzáféréseket**, valamint az illetékes hatóságok által végzett **kereséseket**, és meghatározza az ilyen naplók minimális tartalmát: az ügyiratszám, a lekérdezés vagy keresés dátuma és időpontja, a lekérdezés vagy keresés indításához használt adatok típusa, az eredmények azonosítója, a nyilvántartásba betekintő kijelölt illetékes hatóság neve, valamint a lekérdezést vagy keresést végző tisztviselő azonosítója. Ezenkívül a naplókat az adatvédelmi tisztviselőknek rendszeresen ellenőrizniük kell, kérésre az illetékes nemzeti felügyeleti hatóság rendelkezésére kell bocsátaniuk, és azokat öt évvel a keletkezésük után törölni kell.

Az irányelv említett cikkeinek a tagállamok általi **átültetése** összességében **biztosítja**, hogy az illetékes hatóságok **gyorsan hozzáférjenek a bankszámla-információkhoz**, ugyanakkor garantálja az adatok biztonságát.

Több tagállam nem ültette át helyesen az 5. cikkben meghatározott követelmények némelyikét. Ez különösen arra a követelményre vonatkozik, hogy a személyzetnek a titoktartás és az adatvédelem tekintetében magas szakmai színvonalat kell fenntartania, valamint feddhetetlennek és kellően képzettnak kell lennie, továbbá arra a követelményre, hogy a megőrzendő adatok biztonságát magas szintű technológiai szabványoknak megfelelő technikai és szervezési intézkedésekkel kell biztosítani. Megjegyzendő azonban, hogy több tagállam anélkül alkalmazza ezeket a követelményeket a gyakorlatban, hogy nemzeti jogában létezne konkrét jogi rendelkezés.

Valamennyi érintett tagállam naplót vezet annak nyomon követése érdekében, hogy a kijelölt illetékes hatóságok hozzáférnek-e a bankszámla-információkhoz, illetve végeznek-e keresést

¹¹ Közvetlen link: https://home-affairs.ec.europa.eu/competent-authorities-designated-pursuant-article-3-directive-eu-20191153_hu.

azokban. Néhány megfelelési probléma azonban továbbra is fennáll. Két esetben a naplók vezető szervek az információkhoz hozzáférő hatóságok, nem pedig a nemzeti központi bankszámla-nyilvántartás üzemeltetői. Egyes esetekben az átültető rendelkezések nem biztosítják, hogy a naplókban minden előírt tartalom szerepeljen, illetve a naplók esetében olyan megőrzési időszakokat állapítanak meg, amelyek nem esnek egybe az irányelv által előírt öt évvel.

Megjegyzendő, hogy az irányelv 6. cikkében meghatározott követelmények konkrétabbak, mint az (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelvben¹² a bűnüldöző hatóságok számára a személyes adatok kezelésére vonatkozóan meghatározott általános követelmények, amelyek az irányelvben előírt információkhoz való hozzáféréshez igazodó garanciákat állapítanak meg. Az átültetés tekintetében feltárt hiányosságok gyakran olyan szempontokhoz kapcsolódnak, amelyek tekintetében az irányelv az (EU) 2016/680 irányelvben előírtaknál konkrétabb követelményeket vezetett be. Például, míg az említett irányelv 25. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a naplók „*lehetővé kell, hogy tegyék e műveletek indokoltságának, dátumának és időpontjának, valamint – lehetőség szerint – a személyes adatba betekintő vagy azt közlő személyek személyazonosságának [...] a megállapítását*”, és azokat kérésre a felügyeleti hatóság rendelkezésére kell bocsátani, az irányelv 6. cikke egy lépéssel tovább megy azáltal, hogy előírja, hogy az egyedi azonosítót vagy az eredményeket, illetve a nemzeti ügyiratszámot naplózni kell, arra kötelezi a központi bankszámla-nyilvántartásokért felelős adatvédelmi tisztviselőket, hogy rendszeresen ellenőrizzék a naplók, és konkrét adatmegőrzési időszakokat állapít meg, amelyeket követően a naplók törölni kell.

2.3. Az illetékes hatóságok és a pénzügyi információs egységek közötti nemzeti szintű információcsere, valamint az illetékes hatóságok vagy a pénzügyi információs egységek közötti nemzetközi szintű információcsere

Az irányelv III. fejezete (7–10. cikk) olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek a pénzügyi információs egységek és a bűnüldöző hatóságok közötti nemzeti szintű együttműködés megkönnyítését célozzák, amelynek keretében a pénzügyi információs egységek pénzügyi információkat és elemzéseket szolgáltatnak a bűnüldöző hatóságok számára, a bűnüldöző hatóságok pedig bűnüldözési információkat szolgáltatnak a pénzügyi információs egységek számára. Az említett cikkek lehetővé teszik a szóban forgó információk más tagállamokba továbbítását, továbbá szabályokat állapítanak meg a különböző tagállamok pénzügyi információs egységei közötti információcserére, valamint a bűnüldöző hatóságaik által a pénzügyi információs egységeiktől kapott információk más tagállamok bűnüldöző hatóságaival történő cseréjére vonatkozóan.

2.3.1. Az illetékes hatóságok és a pénzügyi információs egységek közötti nemzeti szintű információcsere

Az irányelv 7. cikke előírja a pénzügyi információs egységek számára, hogy kérésre és eseti alapon működjenek együtt az irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében említett kijelölt illetékes hatóságaikkal oly módon, hogy rendelkezésre bocsátják a már a birtokukban lévő **pénzügyi információkat vagy az általuk készített **pénzügyi elemzéseket**. Az irányelv 7. cikkének (2) és (4) bekezdése az ilyen információcseréket szabályozó további **feltételeket** állapít meg: az**

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 89. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>).

információk továbbítására vonatkozó döntésnek továbbra is a pénzügyi információs egység hatáskörében kell maradnia, amely különböző okokból utasíthat el megkereséseket, többek között folyamatban lévő nyomozásokra vagy elemzésekre gyakorolt lehetséges negatív hatás, valamely természetes vagy jogi személy jogos érdekei tekintetében felmerülő aránytalanság, vagy a megkeresés irrelevanciája miatt. Az irányelv 7. cikkének (3) bekezdése szerint a pénzügyi információs egységeknek meg kell indokolniuk az információ iránti megkeresés megválaszolásának megtagadását, és az információnak az eredetileg jóváhagyott céloktól eltérő célokra való felhasználása csak az említett pénzügyi információs egység előzetes hozzájárulásával történhet.

Néhány tagállamban kisebb hiányosságok tapasztalhatók: egy tagállam a hatóságok közötti együttműködésre vonatkozó általános rendelkezéseket alkalmaz e cikk átültetéséhez, egy másik tagállam a terrorizmusfinanszírozásra, a pénzmosásra és az alaphüccselekményekre hivatkozik ahelyett, hogy az irányelv hatályára – azaz a súlyos hüccselekményekre – hivatkozna, egy másik tagállam pedig nem minden kijelölt hatóság megkeresésének megválaszolását, hanem csak az igazságügyi hatóságok megkereséseinek megválaszolását teszi lehetővé a pénzügyi információs egység számára. Ugyanez vonatkozik az információcserét szabályozó további feltételekre is, amelyek átültetése terén néhány tagállamnak még mindig vannak hiányosságai.

Az irányelv **8. cikke** szerint a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a **kijelölt illetékes hatóságaik** eseti alapon időben **válaszoljanak** a nemzeti **pénzügyi információs egységtől** érkező, **bűnüldözési információk** iránti megkeresésekre, amennyiben ezen információk a pénzmosás, a kapcsolódó alaphüccselekmények és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése, felderítése és az ellenük való küzdelem céljából szükségesek.

Mind a 26 érintett tagállam lehetővé tette **pénzügyi információs egysége számára, hogy válaszoljon a kijelölt illetékes hatóságok pénzügyi információk vagy elemzések iránti megkereséseire**, és előírta e hatóságok számára, hogy válaszoljanak a pénzügyi információs egység bűnüldözési információk iránti megkereséseire.

Az irányelv 7. és 8. cikke tágabb összefüggésben történő alkalmazásának értékelésekor két tényezőt kell kiemelni. Először is a hatodik pénzmosási irányelv 2024 óta különösen részletesen szabályozza az illetékes hatóságok információkéréseinek megválaszolását és a bűnüldözési információkhoz való hozzáférést, olyan elvek megállapításával, mint a pénzügyi információs egységek információ-továbbítási autonómiája, valamint a pénzügyi információs egységek bűnüldözési információkhoz való közvetlen hozzáféréseinek ösztönzése¹³. Az új pénzmosási irányelv nemcsak néhány tekintetben mutat túl az irányelven, hanem az új pénzmosási irányelv és az irányelv megfelelő rendelkezéseitől való néhány kisebb eltérés és az azokkal való átfedések is okozhatnak bizonyos fokú bizonytalanságot a két jogi eszköz nemzeti hatóságok általi végrehajtásában¹⁴. Másodszor, ahogyan az e jelentés III. szakaszában foglalt

¹³ Lásd különösen az új pénzmosási irányelv 21. cikke (1) bekezdésének c) pontját, amely közvetlen vagy közvetett hozzáférést biztosít a pénzügyi információs egységek számára a bűnüldözési információkhoz (az említett irányelv 21. cikkének (3) bekezdése egyértelművé teszi, hogy „a pénzügyi információs egység – amikor csak lehetséges – közvetlen hozzáférést” kap az ilyen információkhoz), valamint lásd az említett irányelv 22. cikkét, amely lehetővé teszi a pénzügyi információs egységek számára, hogy kellő időben választ adjanak a különböző hatóságok pénzmosással, annak alaphüccselekményeivel vagy terrorizmusfinanszírozással kapcsolatos aggályok alapján indokolt információkéréseire.

¹⁴ Például az a tény, hogy az új pénzmosási irányelv előírja a pénzügyi információs egység bűnüldözési információkhoz való közvetlen hozzáféréseinek lehetőségét (míg az irányelv 8. cikke csak kérésre szabályozza a hozzáférést) azzal a céllal, hogy a pénzügyi információs egység választ adhasson azoknak a

elemzés részletesebben kifejti, számos tagállam hatékony mechanizmusokat hozott létre a pénzügyi információs egységek és a bűnüldöző hatóságok közötti együttműködésre, az összekötő tisztviselők egymás helyszíneire történő kiküldésétől kezdve az ügynökségközi munkacsoportok létrehozásáig, amelyek túlmutatnak az irányelvben szabályozott megkeresés-válasz modellen.

2.3.2. A különböző tagállamok pénzügyi információs egységei közötti információcsere

Az irányelv **9. cikke** szerint a tagállamok gondoskodnak arról, hogy kivételes és sürgős esetekben a **pénzügyi információs egységeik jogosultak legyenek egymás között kicserélni** az olyan pénzügyi információkat és pénzügyi elemzéseket, amelyek terrorizmushoz vagy terrorizmussal összefüggő szervezett bűnözéshez kapcsolódó információk kezelése vagy elemzése szempontjából relevánsak lehetnek.

Mind a 26 érintett tagállam helyesen ültette át ezt a követelményt. Ebben az összefüggésben megjegyzendő, hogy 2024 májusa óta az új pénzmosási irányelv 31. cikkének (7) bekezdése túlmutat az irányelv 9. cikkében meghatározott követelményen azáltal, hogy előírja a pénzügyi információs egységek számára, hogy kivételes és sürgős esetekben egy munkanapon belül válaszoljanak egymás megkereséseire. Ez az új kötelezettség egyértelműbbé teszi a pénzügyi információs egységek kötelezettségeit az irányelv 9. cikke által szabályozott helyzetekben, például azáltal, hogy egynapos határidőt tűz ki az információs szolgáltatásra, és a hatálya is tágabb, mivel nem korlátozódik a terrorizmusra vagy a terrorizmussal összefüggő szervezett bűnözésre.

2.3.3. A különböző tagállamok illetékes hatóságai közötti információcsere

Az irányelv **10. cikkének (1) bekezdése** előírja a tagállamok számára, hogy lehetővé kell tenniük kijelölt **illetékes hatóságaik** számára, hogy a tagállamuk pénzügyi információs egységétől szerzett **pénzügyi információkat vagy pénzügyi elemzéseket** kérésre és eseti alapon **kicseréljék más tagállamok kijelölt illetékes hatóságaival**. E rendelkezés szerint az ilyen információkat arra a célra kell felhasználni, amelyre azokat kérték vagy átadták. Ezeket az információkat csak különböző célokra vagy más hatóságok használhatják fel, feltéve, hogy megszerezték az információt szolgáltató pénzügyi információs egység előzetes hozzájárulását.

A **tagállamok** gondoskodtak arról, hogy **kijelölt illetékes hatóságaik kicserélhessék a pénzügyi információs egységük által szolgáltatott információkat más tagállamokban lévő partnereikkel**, ugyanakkor néhány tagállamban továbbra is felmerül néhány átültetési hiányosság. Az egyik tagállam jogszabályai például lehetővé teszik a kijelölt illetékes hatósága számára a személyes adatok tagállamok közötti cseréjét; ezek az adatok tág értelemben – kifejezett említés nélkül – magukban foglalják a pénzügyi információkat vagy a pénzügyi elemzéseket. Két tagállamban az irányelv 10. cikkét a célhoz kötöttségre vagy az előzetes hozzájárulásra való kifejezett hivatkozás nélkül ültették át. Az eredeti célra való korlátozást és az adatszolgáltató pénzügyi információs egység előzetes hozzájárulását azonban jelenleg az új pénzmosási irányelv 34. cikke rögzíti. Az említett cikk lehetővé teszi a pénzügyi információs egységek számára, hogy bizonyos korlátozásokat vezessenek be az általuk más tagállamok pénzügyi információs egységeinek szolgáltatott információk felhasználására vonatkozóan, és

hatóságoknak, amelyek feladata a pénzmosás, annak alaphüccselekményei vagy a terrorizmusfinanszírozás nyomozása vagy a vádeljárás lefolytatása, vagy amelyek feladata a hüccselekményből származó vagyoni eszközök felkutatása, lefoglalása vagy befagyasztása és elkobzása (míg az irányelv 7. cikke csak a pénzügyi információs egység számára teszi lehetővé a kijelölt hatóságoknak való válaszadást), valamint a hatóság számára annak előírása, hogy visszajelzést adjon a pénzügyi információs egységnek, amely kötelezettséget az irányelv nem irányozza elő.

megállapítja, hogy az érintett információk továbbítása esetén az említett pénzügyi információs egységnek előzetes hozzájárulást kell adnia egy másik tagállam pénzügyi információs egysége számára. Ezt az előzetes hozzájárulást haladéktalanul meg kell adni, illetve korlátozott esetekben meg kell tagadni.

Azt is érdemes megjegyezni, hogy az új pénzmosási irányelv 34. cikke *lex specialis* az (EU) 2023/977 európai parlamenti és tanácsi irányelvhez¹⁵ képest, amely már részletes szervezeti és eljárási szabályokat állapít meg a tagállamok bűnüldöző hatóságai közötti megfelelő és hatékony információcsere biztosítása érdekében, többek között az egyedüli kapcsolattartó pontokra vonatkozóan, és egyértelmű határidőket határoz meg az információcseréhez. Az irányelvnek az (EU) 2023/977 irányelvhez képest érvényesülő *lex specialis* státusza azt jelenti, hogy a pénzügyi információk és elemzések bűnüldöző hatóságok közötti cseréjére az (EU) 2023/977 irányelv 2. cikkének 4. pontjában említett információtípustól eltérő szabályok vonatkoznak: az irányelv 7–10. cikkében sem annak biztosítását célzó határidők nincsenek, hogy a pénzügyi információs egységek és az illetékes hatóságok gyorsan cseréljenek pénzügyi információkat vagy elemzéseket határokon átnyúló viszonylatban, sem annak biztosítását célzó szabályok nincsenek, hogy az egyedüli kapcsolattartó pontoknak tudomásuk legyen ezekről az információcseréről. Ez az eltérés ellentétes a valósággal, mivel a hatóságok egy-egy konkrét nyomozásra irányuló együttműködés során gyakran osztanak meg információkat a szóban forgó ügy tényállásáról és körülményeiről, amelyek közül a pénzügyi információk az adott nyomoknak és bizonyítékoknak csupán egy részét képezik. A pénzügyi információk, illetve az egyéb információtípusok megosztására vonatkozó eltérő szabályok gyakorlati kihívásokat jelenthetnek, és nem tükrözik a bűnüldözés operatív gyakorlatait.

2.4. Információcsere az Europollal

Az irányelv IV. fejezete **a bűnüldöző hatóságok és a pénzügyi információs egységek Europollal folytatott információcseréjét** szabályozza. Az irányelv 11. és 12. cikke arra kötelezi a tagállamokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy illetékes hatóságaik és pénzügyi információs egységeik megfelelően indokolt megkeresésekre és eseti alapon jogosultak legyenek az Europol részére bankszámla-információkat (az illetékes hatóságok esetében) és pénzügyi információkat vagy elemzéseket szolgáltatni (a pénzügyi információs egységek esetében). Az irányelv 12. cikkének (3) bekezdése előírja a pénzügyi információs egységek számára, hogy meg kell indokolniuk az ilyen megkeresések teljesítésének elmulasztását. Az irányelv **13. cikkének (1) bekezdése** előírja, hogy az Europollal folytatott információcsere elektronikus úton, a **SIENA** alkalmazáson vagy adott esetben a **FIU.Net** hálózaton keresztül történjen. Az irányelv **14. cikke** az Europolra vonatkozó adatvédelmi **követelményeket** taglalja, ilyen például az irányelv IV. fejezete alapján kapott információk kezelésének kifejezetten kijelölt személyzetre való korlátozása, valamint az Europol adatvédelmi tisztviselőjének minden egyes információcseréről való tájékoztatása.

Az érintett tagállamok összességében helyesen ültették át ezeket a rendelkezéseket, ugyanakkor néhány átültetési probléma továbbra is fennáll, ilyen például, hogy hiányoznak a kifejezett hivatkozások a SIENA alkalmazásra, illetve a FIU.Net hálózatra, vagy a pénzügyi információs egységek arra vonatkozó indokolásaira, hogy miért nem tettek eleget az Europol valamely megkeresésének. Azonban még a kifejezett rendelkezést elő nem író tagállamokban is a SIENA és a FIU.Net az Europol, illetve a bűnüldöző hatóságok és a pénzügyi információs

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/977 irányelve (2023. május 10.) a tagállamok bűnüldöző hatóságai közötti információcseréről és a 2006/960/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 134., 2023.5.22., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/977/oj>).

egységek közötti kommunikáció alapértelmezett csatornája. Amint az e jelentés 3. szakaszában szereplő elemzésből kiderül, ezek a rendelkezések javították az Europol bankszámla- és pénzügyi információkhoz való hozzáférését.

2.5. A személyes adatok kezelésére és a nyomon követésre vonatkozó további rendelkezések

Az irányelv V. fejezete további rendelkezéseket tartalmaz a személyes adatok kezelésére vonatkozóan, és szabályozza a pénzügyi információs egységek és a bűnüldöző hatóságok közötti nemzeti és határokon átnyúló információcserét, valamint a pénzügyi információs egységek és az Europol közötti információcserét, ahogyan az V. fejezet rendelkezéseinek hatályát meghatározó 15. cikkben is szerepel.

Az irányelv **16. cikke előírja, hogy az érzékeny személyes adatok** – például egy adott személy faji vagy etnikai származására vagy politikai véleményére vonatkozó személyes adatok – **kezelésére** megfelelő garanciák vonatkoznak, és az ilyen adatkezelést **az alkalmazandó adatvédelmi szabályoknak megfelelően kell végezni**. Ezen túlmenően ezeket az adatokat az adatkezelő által felhatalmazott és külön kiképzett személyzet kezelheti az adatvédelmi tisztviselő útmutatása mellett. **A nemzeti jogban nem mindig tükröződik** az a követelmény, hogy kizárólag az erre felhatalmazott és külön kiképzett személyzet kezelhet érzékeny személyes adatokat. Ezek az áttételési hiányosságok abból fakadhatnak, hogy bár az irányelvnél korábbi (EU) 2016/680 irányelv már előírja azt az általános követelményt, hogy a különleges adatok kezelése során megfelelő garanciákat kell biztosítani, nem hivatkozik kifejezetten ilyen követelményre a külön kiképzett és felhatalmazott személyzet esetében. Megjegyzendő, hogy ilyen konkrét követelményt az irányelvben foglalthoz hasonló információcserét szabályozó, egyéb közelmúltbeli uniós jogi aktusok nem írnak elő. Ezért figyelembe kell venni a hasonló adatokat kezelő hatóságokra vonatkozó eltérő szabályok hatását, azaz egy szabálykészlet érvényesül az érzékeny adatokra vonatkozóan általános helyzetekben, és egy másik szabálykészlet érvényesül akkor, amikor pénzügyi információkkal összefüggésben kerül sor érzékeny adatok kezelésére, vagy amikor a pénzügyi információs egységek terrorizmussal összefüggő sürgős esetekben információt cserélnek.

Ezen túlmenően **az irányelv 17. cikke előírja, hogy a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy minden egyes információcsere esetében nyilvántartást vezessenek** az információt kérő szervezet és tisztviselő nevééről és elérhetőségéről, a nemzeti ügyiratszámról, a megkeresés tárgyáról, valamint az ilyen megkeresésekkel kapcsolatos esetleges végrehajtási intézkedésekről. Ezeket a nyilvántartásokat öt évig meg kell őrizni, és kérésre a nemzeti felügyeleti hatóság rendelkezésére kell bocsátani. **E rendelkezés tagállamok általi áttételése tekintetében számos probléma merült fel**, például az, hogy a jogszabályok nem tartalmaznak kifejezett hivatkozást a nyilvántartás vezetésére – még akkor sem, ha a gyakorlatban vezetnek ilyen nyilvántartást –, vagy az, hogy a nyilvántartás egyes információcserékre korlátozódik, másokra azonban nem terjed ki (például az egyik tagállamban csak a pénzügyi információs egység megkereséseiről vezetnek nyilvántartást).

Úgy tűnik, hogy ezek a problémák bizonyos esetekben abból fakadnak, hogy az irányelv 17. cikkében megállapított követelmények **konkrétabbak, mint a bűnüldöző hatóságokra alkalmazandó adatvédelmi szabályok általános kerete**, amely csak automatizált adatkezelő rendszerek használata esetén írja elő a naplózást. Emellett az irányelv 17. cikke hatásának jobb megértése érdekében figyelembe kell venni, hogy az említett cikkben megállapított követelmények túlmutatnak a hatóságok közötti információcserét szabályozó, egyéb közelmúltbeli uniós jogi aktusokon, például az (EU) 2024/1260 irányelven, az új pénzmosási irányelven vagy az (EU) 2023/977 irányelven, amelyek kevésbé részletes követelményeket

tartalmazzanak a nyilvántartás vezetésére vonatkozóan, és az egyedüli kapcsolattartó pont számára egységes elektronikus ügyviteli rendszer bevezetését írják elő. Többek között egyértelművé kell tenni, hogy az ilyen ügyviteli rendszerek már rögzítik az irányelvben említett információcserék egy részét, amennyiben a bűnüldöző hatóságok gyakran megosztják a pénzügyi tevékenységekre vonatkozó adatokat a nyomozással összefüggő egyéb releváns információkkal együtt.

Azt is figyelembe kell venni, hogy az irányelv 17. cikkében megállapított nyilvántartás-vezetési követelmény adminisztratív terhet keletkeztet. A vezetendő nyilvántartások 26 pénzügyi információs egység és összesen mintegy 200 kijelölt illetékes hatóság közötti információcserére terjednek ki, amely hatóságok közül egyesek – például az igazságügyi vagy a bűnüldöző hatóságok – több száz részlegből vagy szervezeti egységből állnak.

Végezetül az irányelv 19. cikke előírja a tagállamok számára, hogy gyűjtsenek és bocsássanak a Bizottság rendelkezésére **statisztikákat a központi bankszámla-nyilvántartásban végzett keresések számáról**, az irányelv szerint az egyes hatóságok által kibocsátott megkeresések nagyságrendjére vonatkozó adatokról, valamint az e megkeresések nyomán tett intézkedések számáról, az ilyen megkeresések megválaszolásához szükséges időre vonatkozó adatokról, valamint a belföldi és határokon átnyúló megkeresésekre fordított emberi vagy informatikai erőforrások költségére vonatkozó adatokról.

Általában véve e fejezet rendelkezései továbbra is számos átültetési problémát vetnek fel, amelyek gyakran több jogalkotási eszköz kölcsönhatásával függnek össze. A gyakorlatban több esetben is megfigyelhető volt a megfelelés, annak ellenére, hogy a nemzeti jog nem tartalmaz kifejezett hivatkozásokat.

3. A PÉNZÜGYI INFORMÁCIÓK FOGALOMMEGHATÁROZÁSA BŐVÍTÉSÉNEK SZÜKSÉGESSÉGÉRE ÉS ARÁNYOSSÁGÁRA VONATKOZÓ ÉRTÉKELES

Ez a szakasz azt értékeli, hogy szükséges és arányos-e bővíteni a pénzügyi információ irányelvben szereplő fogalommeghatározását, és végső soron az irányelv értelmében a bűnüldöző hatóságok rendelkezésére álló információk körét.

Az (EU) 2019/1153 irányelv olyan rendszert hoz létre, amelynek keretében a pénzügyi információs egység – kérésre – minden tagállamban a kijelölt illetékes hatóságok rendelkezésére tud bocsátani pénzügyi információkat, amelyek fogalommeghatározása a következő: „bármilyen típusú, már a pénzügyi információs egységek birtokában lévő információk és adatok, mint például a pénzügyi eszközökre, a pénzmozgásokra vagy a pénzügyi üzleti kapcsolatokra vonatkozó adatok”. Az illetékes hatóságok ezt követően megoszthatják ezeket az információkat más tagállamokban lévő partnereikkel. Az irányelv **21. cikkének (3) bekezdése** előírja a Bizottság számára, hogy **jelentést** kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak arról, hogy **szükséges és arányos-e a pénzügyi információk fogalommeghatározását oly módon bővíteni, hogy az kiterjedjen a hatóságok és a kötelezett szolgáltatók birtokában lévő olyan információk és adatok minden típusára, amelyek a nemzeti jog szerint kényszerintézkedések fogantatosítása nélkül hozzáférhetők a pénzügyi információs egységek számára.**

E követelmény vizsgálata érdekében ez a szakasz azt értékeli, hogy szükséges-e, hogy az illetékes hatóságok ne csak azokat az információkat szerezhessék meg, amelyek már a pénzügyi információs egységek birtokában vannak, hanem más releváns információkat is,

például magánvállalatoktól és más hatóságoktól, különösen a pénzügyi információs egységen keresztül.

Ez az értékelés egyrészt az Európai Bizottság által a pénzügyi információs egységek és a bűnüldöző hatóságok véleményének kikérése céljából küldött kérdőívekre épül, amelyekre 13 tagállam 16 pénzügyi információs egysége és 19 bűnüldöző hatósága válaszolt, másrészt az összes tagállam bűnüldözési szakértőivel 2024 novemberében tartott ülésen folytatott megbeszélésekre épül, amelyek célja annak feltárása volt, hogy hogyan fokozhatók a bűncselekményből származó jövedelem elleni erőfeszítések. A kérdőív eredményének megvitatására 2025 júniusában, az uniós pénzügyi információs egységek platformján került sor.

Az érdekelt felek visszajelzései összességében azt mutatják, hogy **az elmúlt években jelentősen javult a bűnüldöző hatóságok pénzügyi adatokhoz való hozzáférési képessége**. Ez az (EU) 2019/1153 irányelv végrehajtásának, valamint különösen annak köszönhető, hogy az irányelv közvetlen hozzáférést biztosít a bűnüldöző hatóságok számára a bankszámlanyilvántartásokhoz. Ez a tagállamok fokozottabb tudatosságának is köszönhető, ami az erőforrások bővüléséhez, technológiai fejlesztésekhez és a nemzeti hatóságok közötti megerősített együttműködéshez vezet. Ez utóbbi különösen érvényes a bűnüldöző hatóságok és a pénzügyi információs egységek között: valamennyi pénzügyi információs egység kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsáthatja a már birtokában lévő információkat, konkrétan azokat az információkat, amelyeket a kötelezett szolgáltatók a jelentéstételi tevékenységük részeként korábban továbbítottak a pénzügyi információs egységeknek, valamint a partner pénzügyi információs egységek által korábban továbbított információkat.

Ez az információszoolgáltatás bizonyos feltételektől függ, nevezetesen attól, hogy a pénzügyi információs egység – az új pénzmosási irányelv 33. és 34. cikkében foglalt autonómia elvével összhangban – az irányelvben előírt megtagadási indokokkal összhangban megtagadhatja a megkeresés teljesítését, és korlátozhatja a szolgáltatott információk „kizárólag felderítési célra” történő felhasználását, kizárva a büntetőeljárásban bizonyítékként való bármely lehetséges felhasználást. Több bűnüldöző hatóság – akkor a negyedik pénzmosási irányelv¹⁶ 55. cikkére hivatkozva – **jelezte, hogy az információk kizárólag felderítési célra történő felhasználásának korlátozása releváns akadállynak minősül**¹⁷. Amellett, hogy meg tudják osztani a birtokukban lévő információkat, a kérdőívre választ adó pénzügyi információs

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 141., 2015.6.5., 73. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>).

¹⁷ Ez a korlátozás többek között abból fakad, hogy a pénzügyi információs egységek gyanús tények elemzésével foglalkoznak, de általában nincsenek abban a helyzetben, hogy értékeljék a bűncselekmények aktuális vagy korábbi elkövetését. A bizonyítékok cseréjére ezt követően eseti bűnüldözési vagy igazságügyi együttműködési mechanizmusokon és csatornákon keresztül kerül sor. Lásd: Uniós Pénzügyi Információs Egységek Platformja, „Mapping Exercise and Gap Analysis on FIUs’ Powers and Obstacles for Obtaining and Exchanging Information” (2016): <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/core/api/front/expertGroupAdditionalInfo/33583/download>. Az adóügyi információk cseréje tekintetében felmerült hasonló probléma az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről szóló 2011/16/EU irányelv módosításáról szóló, 2023. október 17-i (EU) 2023/2226 tanácsi irányelv hatálybalépését követően oldódott meg, amely úgy rendelkezett, hogy az ilyen információk „a 2. cikkben említett adókra, valamint [...] a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre vonatkozó tagállami nemzeti jog vizsgálata, kezelése és végrehajtása céljából használhatók fel” (a 2011/16/EU irányelv egységes szerkezetbe foglalt változata 16. cikkének (1) bekezdése).

egységek fele jelezte, hogy a bűnüldöző hatóságok rendelkezésére tudnak bocsátani bizonyos, a kötelezett szolgáltatók vagy más hatóságok birtokában lévő információkat is, főként büntetőeljárások során és igazságügyi hatósági engedéllyel.

Gyakorló szakemberek az irányelv megkeresés/válasz logikáján túl rámutattak az irányelv hatályán kívül eső olyan gyakorlatokra, amelyek döntő szerepet játszanának a pénzügyi információs egységekkel folytatott **ügynökségközi együttműködés** javításában, például a következők révén: összekötő tisztviselők kiküldése a bűnüldöző hatóságoktól a pénzügyi információs egységhez és fordítva, hosszú távú vagy eseti ügynökségközi együttműködési struktúrák, valamint köz- és magánszféra közötti partnerségek. Ezek az elmúlt néhány évben kidolgozott különböző **modellek az információkérésekre adott egyszerű válaszoknál gyakran gyorsabb és hatékonyabb információcserét tesznek lehetővé.**

Az Europol arról is beszámolt, hogy jelentős előnyöket biztosítottak az irányelv azon rendelkezései, amelyek lehetővé teszik számára, hogy bankszámla- és pénzügyi információkat kérjen az illetékes hatóságoktól és a pénzügyi információs egységektől: **2023-ban és 2024-ben több mint 160 megkeresést adtak ki, és 75 %-os volt a válaszadási arány.** Ezek a további keresztellenőrzésekkel kiegészített információk elengedhetetlennek bizonyultak a korábban ismeretlen, kiemelt jelentőségű gyanúsítottak azonosításához, a rejtett kapcsolatok feltárásához, a gazdasági bűnözői hálózatok feltérképezéséhez, valamint az illegális vagyoni eszközök befagyasztásához és visszaszerzéséhez. Ugyanakkor az Europol továbbra is észlel némi **válaszadási késedelmet**, ez átlagosan 50 nap, ami veszélyezteti a határokon átnyúló pénzügyi nyomozások hatékonyságát.

Ami a **kötelezett szolgáltatóktól¹⁸ történő információszerzéssel kapcsolatos kihívásokat** illeti, számos probléma továbbra is fennáll. E problémák némelyike az információgyűjtési szakaszban és a büntetőeljárás során egyaránt felmerül: a kezelendő jelentős mennyiségű pénzügyi adattal szembeesülve a hatóságok rámutattak arra, hogy a pénzügyi szervezetek által a hatóságoknak szolgáltatott információk közös formátumára, a különböző forrásokból származó információk kezelését célzó technológiai megoldásokra, valamint a pénzügyi információk biztonságos csatornákon keresztül lekérésének és fogadásának automatizálását szolgáló exportálási, illetve importálási rendszerekre van szükség.

Ezenfelül az ítélezési gyakorlat kialakításakor a bűnüldöző hatóságok általában nem kérhetnek információt közvetlenül a kötelezett szolgáltatóktól a nyomozást megelőző szakaszban. Tekintettel azokra a nehézségekre, amelyeket ez a bűnüldöző hatóságok számára jelent, különösen a gazdasági bűncselekmények esetében, amikor a pénzügyi nyomvonal kulcsfontosságú a bűncselekmény elkövetésének megállapításához, a megkérdezett bűnüldöző hatóságok több mint kétharmada kérte, hogy a nyomozások korai szakaszában legyen lehetőség a kötelezett szolgáltatókkal való közvetlen információcserére, főként a gyorsaság miatt. Ugyanakkor egyes bűnüldöző hatóságok ebben a szakaszban inkább megtartották a pénzügyi információs egységek közvetítő szerepét a kötelezett szolgáltatókkal folytatott információcsere során, azzal az indokkal, hogy ez biztosítja a bűnügyi nyomozások bizalmas jellegét.

Ezen túlmenően, **amennyiben a bűnüldöző hatóságok kötelezett szolgáltatóktól való információkérési hatásköre a büntetőeljárásokra korlátozódik, ez azt jelenti, hogy**

¹⁸ Olyan szolgáltatók, amelyek a pénzmosás elleni küzdelmet célzó szabályok értelmében kötelesek megfelelő lépéseket tenni a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás kockázatainak azonosítása és értékelése érdekében, például hitelintézetek, pénzügyi intézmények, bizonyos szakemberek (például közjegyzők, ügyvédek, könyvvizsgálók, külső könyvelők stb.), bizalmi vagyonkezelési tevékenységet végző, illetve társasági szolgáltatók, ingatlanközvetítők, kereskedők, labdarúgóklubok stb.

európai nyomozási határozatot (ENYH) kell használni a határokon átnyúló információcseréhez¹⁹. Egyes bűnüldöző hatóságok szerint ez komoly kihívást jelent: az ENYH elismerése akár 30 napot is igénybe vehet, míg a bűnözők percek, sőt másodpercek belül mozgatnak pénzt határokon keresztül. Ezzel szemben egyes tagállamok, ahol a bűnüldöző hatóságok már a korai nyomozati szakaszban közvetlenül cserélhetnek információt a kötelezett szolgáltatókkal, azt jelezték, hogy gyorsabban tudnak információt cserélni határokon átnyúló viszonylatban. Ugyanakkor fontos emlékeztetni arra, hogy e hatáskörnek a nyomozati szakaszra való korlátozása és a tagállamok többségében előírt bírósági engedély követelménye a pénzügyi tranzakciókra vonatkozó érzékeny adatok védelmének fontosságát tükrözi.

A kötelezett szolgáltatókkal folytatott együttműködéssel kapcsolatban gyakran felmerülő **további kihívás a kriptoeszközökre vonatkozó információkhoz való hozzáférés**. Több tagállam rámutatott a harmadik országokban székhellyel rendelkező, de az EU-n belül szolgáltatásokat nyújtó virtuális eszköz-szolgáltatók bűnüldözési célú megkereséseire adott válaszok hiányára. Ez komoly probléma, tekintettel arra, hogy a fizetési módként alkalmazott kriptovaluták bűnözők általi kihasználása nemcsak számítástechnikai bűncselekményeknél fordul elő, hanem egyre inkább az olyan bűnügyi területeken is, mint a kábítószer-kereskedelem vagy a migráncsempészség²⁰. A kötelezett szolgáltatókkal való együttműködés során felmerülő kihívások némelyikének kezeléséhez a tagállamok által megjelölt **bevált gyakorlatok** közé tartozik a kötelezett szolgáltatók, a pénzügyi információs egységek és az illetékes hatóságok közötti köz- és magánszféra közötti partnerségek létrehozása, amelyek esetében a dinamikus információáramlás kétoldalú annak érdekében, hogy szorosabb és célzott együttműködés alakulhasson ki konkrét ügyekben. Noha a tagállamoknak mintegy felében létezik valamilyen formájú köz- és magánszféra közötti együttműködés, az esetek többségében ez a tipológiák és tendenciák cseréjére korlátozódik. Amennyiben a partnerségek lehetővé teszik operatív információk cseréjét, a hatóságok és a pénzügyi szereplők biztonságos környezetben működhetnek együtt az illegális pénzügyi rendszerek felderítése és felszámolása érdekében, értékes információkkal szolgálva a nyomozók számára²¹.

Az irányelv által bevezetett fejlesztéseknek, valamint a köz- és magánszféra közötti együttműködés és az ügynökségek közötti együttműködés területén bekövetkezett egyéb fejleményeknek köszönhetően összességében javult bűnüldöző hatóságok pénzügyi információk megszerzésére és kezelésére való képessége. Ugyanakkor továbbra is fennáll számos kihívás, például a jelentős mennyiségű adat kezeléséhez szükséges kapacitások elégtelensége, a hatóságok számára az ügymenet során a kötelezett szolgáltatókkal való kommunikáció során felmerülő akadályok, valamint határokon átnyúló kihívások, figyelembe véve a határokon átnyúló pénzáttalás sebességét. Az elmúlt években kidolgozott egyes modellek, konkrétan a köz- és magánszféra közötti partnerségek segítenek e kihívások kezelésében, míg a közelmúltban elfogadott jogalkotási eszközök, például a pénzmosás elleni küzdelmet célzó új szabályok és az (EU) 2024/1260 irányelv szintén hozzá fognak járulni az illetékes hatóságok pénzügyi információkhoz való hozzáféréseinek javításához. Tekintettel arra, hogy ezeket a fontos kezdeményezéseket végre kell hajtani, **jelenleg nem vonható le következtetés a pénzügyi információk fogalommeghatározása bővítésének szükségességéről és arányosságáról**.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/41/EU irányelve (2014. április 3.) a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról (HL L 130., 2014.5.1., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/41/oj>).

²⁰ <https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf>.

²¹ [Policy-Summary-EFIPPP-Practical-Guide-operational-cooperation-1.pdf](#).

4. KÖVETKEZTETÉS

Az (EU) 2019/1153 irányelv nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a bűnüldöző hatóságok jobban hozzáférjenek pénzügyi és egyéb információkhoz a bűncselekmények megelőzése, felderítése, nyomozása és a vádeljárás lefolytatása céljából. **Bár továbbra is vannak kezelendő hiányosságok, a tagállamok többsége oly módon ültette át az irányelvet, amely biztosítja az irányelvben előírt céloknak és garanciák szintjének való megfelelést.** A fennmaradó jogsértések orvoslása érdekében hozható esetleges jogérvényesítési intézkedések sérelme nélkül a Bizottság folytatni fogja az együttműködést a tagállamokkal az (EU) 2019/1153 irányelv hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében. A Bizottság első lépésként 2026-ban végrehajtási jogi aktus elfogadását tervezi annak biztosítása érdekében, hogy a pénzügyi szervezetek az EU egész területén egységes formátumban bocsássák rendelkezésre az ügyleti nyilvántartásokat, amit a bűnüldöző hatóságok régóta kérnek, ahogyan azt az irányelv 2024 májusában elfogadott módosítása előírja²².

Ugyanakkor az irányelv a pénzmosás és a bűncselekményből származó jövedelem elleni küzdelmet célzó szélesebb eszköztár részét képezi, amely eszközök közül néhányat a közelmúltban szigorítottak. Ez a jelentés – az Európai Bizottság egyszerűsítési és tehercsökkentési politikáját figyelembe véve – ismerteti az irányelv ezen eszközökkel és más jogszabályokkal fennálló kapcsolatát, az irányelv egyes rendelkezéseinek gyakorlati vonatkozásait, valamint azok relevanciáját a megfelelő garanciák biztosítása szempontjából. Ezek a megállapítások alapul szolgálhatnak az adminisztratív terhek és más jogalkotási eszközöktől való esetleges eltérések tekintetében felmerülő kihívások egy részének kezelése érdekében az érdekelt felekkel folytatandó további megbeszélésekhez.

Végül túl korai lenne következtetést levonni a pénzügyi információk fogalommeghatározása bővítésének szükségességéről és arányosságáról. Az irányelv által bevezetett intézkedéseken kívül még számos egyéb, továbbra is javításra szoruló tényező van, amelyek hatást gyakorolnak a bűnüldöző hatóságok pénzügyi információk megszerzésére és kezelésére való képességére, például a bűnüldöző hatóságok nagy mennyiségű adat feldolgozására való képessége, a köz- és magánszféra közötti partnerségek alkalmazása a pénzügyi nyomozásokban vagy a gyors, határokon átnyúló információcsere. Ezen túlmenően a pénzügyi nyomozásokra vonatkozó közelmúltbeli jogszabályok által elérni kívánt javulás még nem teljes mértékben valósult meg, mivel a vonatkozó jogszabályok átültetése vagy hatálybalépése még folyamatban van.

²² Az (EU) 2019/1153 irányelv 6a. cikke.